

# Komentaras

2012 07 27

## Mažmeninę prekybą slegia stagnuojanti darbo rinka

Vidaus prekyba – stambiausia Lietuvos ekonomikos šaka, sukurianti kone penktadalį ūkio pridėtinės vertės. Būtent jos spartus augimas praėjusių metų pabaigoje, kuomet metiniai plėtros rodikliai viršijo 10 proc., leido išlaikyti aukštą šalies ekonomikos plėtros tempą. Tačiau šiomet, ypač antrąjį ketvirtį, sektorius ėmė lėtėti – balandį, lyginant su atitinkamu ankstesnių metų laikotarpiu, prieaugis nesiekė nė 2 proc. Porą paskutiniųjų mėnesių sektorius pagyvėjo, birželį metinis augimo tempas siekė 4,9 proc. Visgi greitesnio sektoriaus augimo artimiausiais mėnesiais sunku, o situacija imtų palaipsniui gerėti tik tuo atveju, jei pastebimai pagerėtų situacija Europoje, imtų sparčiau kristi nedarbas, pagerėtų vartotojų lūkesčiai.

Viena pagrindinių mažmeninės prekybos sulėtėjimo priežasčių – neigiamos darbo rinkos tendencijos. Užimtųjų skaičius Lietuvoje ne tik nustojo augęs, tačiau nuo praėjusių metų vidurio dar ir sumažėjo. Naujų darbo vietų nebekuria mažmeninė prekyba, darbuotojų skaičius gerokai sumažėjo viešajame ir profesinių paslaugų sektoriuje. Dirbančiųjų statyboje dar vis kone dvigubai mažiau nei iki krizės, o laukiamas lėtas šios veiklos augimas šiomet neleidžia tikėtis didelės paklausos naujiems darbuotojams.

Nesiliaujantis blogų naujienų iš euro zonos srautas neigiamai atsiliepė ir namų ūkių nuotaikoms. Pastaraisiais mėnesiais vartotojų ekonominių sentimentų indeksas buvo šiek tiek žemesniame lygyje nei prieš metus. Trumpuoju laikotarpiu tai taip pat gali sumažinti paklausą.

Darbo užmokesčio dinamika iki šiol postūmio vartojimo augimui nesuteikė, tačiau situacija gali pagaliau pasikeisti. Pernai kainos kilo sparčiau nei atlyginimai, realiosios pajamos sumažėjo. Pirmąjį metų ketvirtį infliacija ir nominalus darbo užmokestis augo iš esmės tokiu pačiu tempu, o antroje metų pusėje realusis darbo užmokestis turėtų pagaliau pradėti didėti.

Įdomu pastebėti, kad panašios mažmeninės prekybos tendencijos pastebimos ir kaimyninėse valstybėse. Lenkijoje ir Latvijoje šis sektorius pastaraisiais mėnesiais taip pat pastebimai sulėtėjo. Estijoje pardavimai dar vis sparčiai auga, tačiau ir darbo rinkos tendencijos ten palankios – dėl didėjančios darbuotojų paklausos žemės ūkio, profesinių paslaugų bei valstybiname sektoriuje užimtumas šalyje auga.

**Mindaugas Jurgelis**

**Analitikas**

**Ekonominių tyrimų padalinys**